

Solna kommun

kommunstyrelsen@solna.se

barn-utbildningsforvaltningen@solna.se

Rektorn vid Skytteholmsskolan

Katarina.koto@solna.se

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn i Skytteholmsskolan
i Solna kommun

Tillsyn i Skytteholmsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Solna kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Skytteholmsskolan besöktes av Skolinspektionen den 27 och 28 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Skytteholmsskolan 4-9 är en kommunal grundskola i Solna kommun. Verksamheten omfattar grundskola för årskurserna 4-9 med cirka 300 elever. Vid Skytteholmsskolan finns det nio elever mottagna i grundsärskolan.

Skolan organiseras i två pedagogiska arbetslag; ett för årskurserna 4-5 och ett för årskurserna 6-9. Skolan leds av en rektor

Kunskapsresultat

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för läsåret 2012/13 nådde 100 procent av eleverna i årskurs 6 lägst betyget E i tre ämnen och nästintill 100 procent i sex ämnen. I de naturorienterande ämnena nådde 75,8 procent lägst E och motsvarande siffra för ämnet matematik var 83,9 procent.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik var skolans genomsnittliga meritvärde 193 poäng läsåret 2012/2013. I riket var meritvärdet samma år 213. Under de senaste fem åren har meritvärdet på skolan varierat mellan 193 poäng som lägst (år 2013) och 224 poäng som högst (år 2011). Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen under läsåret 2012/2013 var 55 procent.

För riket var motsvarande andel 77 procent. Andelen har under de senaste fem åren varierat mellan som lägst 55 procent (år 2013) och som högst 86 procent (år 2011). 79 procent av eleverna var år 2013 behöriga till såväl yrkesprogram som högskoleförberedande program. Motsvarande andel för riket var 86 procent för högskoleförberedande program och 88 procent för yrkesprogram.

Av skolans egen redovisning framgår att samtliga elever i grundsärskolan uppnår samtliga kunskapskrav i de ämnen som ingår i utbildningen.

Helhetsbedömning

Vid Skytteholmsskolan uppnådde endast 55 procent av eleverna i årskurs 9 kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2012/2013. Skytteholmsskolan behöver utifrån detta vidta åtgärder inom flera områden som har betydelse för att höja elevernas kunskapsresultat. Rektorn måste se till att undervisningen på skolan anpassas efter elevernas behov för att eleverna ska ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Utredningen visar att studieron måste förbättras på skolan. Samtliga av Skolinspektionen genomförda intervjuer visar att studieron brister på skolan och att det bland personalen inte finns ett gemensamt förhållningssätt till skolans ordningsregler. Vidare behöver lärarna se till att disciplinära åtgärder dokumenteras på lämpligt sätt.

Skolinspektionen konstaterar att elevernas inflytande över undervisningen behöver öka, något som även elevrådet på skolan har identifierat som ett förbättringsområde. Vidare visar utredningen att rektor måste säkerställa att eleverna på skolan ges möjlighet att genom ämnesövergripande samarbeten uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Åtgärdsprogrammen för elever i behov av särskilt stöd måste bli bättre. Det ska tydligt framgå av åtgärdsprogrammen vilka behov eleven har och vilka åtgärder som ska vidtas för att möta dessa behov. Skolan måste säkerställa att de elever som har rätt att få modersmålsundervisning i något av de nationella minoritetsspråken får den undervisning de har rätt till.

Skolbiblioteket måste utvecklas till en resurs som används i den pedagogiska verksamheten på skolan för att stödja eleverna i sin kunskapsinhämtning.

Tillsynen visar att rektorn trots relativt kort tid på skolan är väl insatt i verksamheten och fungerar som en pedagogisk ledare för skolan. Skolinspektionen konstaterar att det, trots visade brister på Skytteholmsskolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete där elever, lärare och rektor är inblandade i syfte att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Avslutningsvis uppger rektor, elever och lärare som Skolinspektionen intervjuat att de upplever skolan som trygg och att många elever trivs i sin skola.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Solna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 30 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att samordna undervisningen i olika ämnesområden så att eleverna ges möjlighet till överblick och sammanhang.
- Se till att anpassa undervisningen så att hänsyn tas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

Samordna undervisningen i olika ämnesområden

I läroplanen anges att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen samordnas i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Vid intervju med elever framkommer att det inte är vanligt att de får arbeta ämnesövergripande på skolan. De flesta elever som Skolinspektionen intervjuar kan inte nämna något ämnesövergripande projekt som de har arbetat med på skolan. Lärarna för de äldre eleverna uppger vid intervjun att ämnesövergripande projekt förekommer i liten utsträckning och skulle kunna göras mycket mer. Det har på skolan skapats bättre förutsättningar för samverkan mellan lärare i och med en ny mötestid på fredagar där lärare kan mötas för att planera. Tiden räcker dock inte till enligt lärarna och en del lärare kan vara uppbokade i andra möten vilket försvårar samverkan.

Lärarna för de yngre eleverna bekräftar att många lärare är otillgängliga under mötestiden på fredagar. Rektor uppger vid intervjun att vissa lärare samordnar undervisningen i ämnesövergripande projekt men att det går att göra mycket mer och att det på skolan på senare år har blivit mindre vanligt med samordning av undervisningen.

Anpassning av undervisningen

Av läroplanen framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov och att lärarna har ett utpekat ansvar för att hänsyn tas till den enskilda individens förutsättningar. Även skollagen betonar att hänsyn tas till barns och elevers olika behov.

Vid Skolinspektionens intervju med de äldre eleverna framkommer att de flesta av dem upplever att undervisningen på skolan inte förmår att fånga deras intressen. Vidare lyfts exempel på undervisning där lärare "talar över deras huvuden" och att de inte förstår vad det är de ska anteckna. Eleverna i årskurs 9 uppger att det är stressigt i årskurs 9 och att lärarna inte alltid hinner med att anpassa undervisningen efter deras behov eftersom de inte har tid. Vid intervju med lärare framkommer att de upplever att undervisningen på skolan i varierande utsträckning förmår fånga elevernas intressen, det är "svårt att varje dag möta alla elever där de är."

Vid Skolinspektionens intervju med rektorn och elevhälsan framkommer att anpassning av undervisningen för att på ett bättre sätt möta eleverna utifrån de behov eleverna har är ett utvecklingsområde på skolan. Vidare uppger rektorn att elevunderlaget på skolan har förändrats de senaste åren och att behovet av att arbeta mer med språkutveckling har ökat. Lärarna på skolan har inte förmått att möta den förändrade elevgruppens behov fullt ut. Rektorn uppger att lärarna förmår möta, stimulera och utmana elever som är "med på banan" men lyckas inte fullt så bra på att möta elever som har större utmaningar att nå kunskapsmålen.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans arbete med samordning och anpassning av undervisningen brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Solna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna får reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fort-löpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildning-en och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Eleverna uppger vid intervjun med Skolinspektionen att elevinflytandet varierar beroende på lärare. I de fall då elever får vara med och påverka rör det främst saker som hur de ska arbeta och när ett prov ska göras och inte under-visningens innehåll. Vidare framkommer av elevintervjun att elevrådet har identifierat att de vill ha större inflytande över undervisningen men att denna önskan inte har gett något resultat än. Vid intervju med rektorn framkommer att de på skolan har identifierat elevinflytande som en brist och att de har inlett ett arbete för att öka elevernas inflytande över undervisningen.

Lärarna uppger att det är positivt för skolan med ett drivande elevråd. Vidare uppger lärarna att det på skolan finns en kultur bland eleverna att de har känslan av att inte få vara med och påverka. Vid intervjun med lärarna för de yngre eleverna framkommer att eleverna i viss utsträckning får vara med och påverka hur olika moment ska redovisas. De av Skolinspektionen inför tillsynen genom-förda enkäterna bekräftar bilden av låg grad av elevinflytande eftersom 50 pro-cent av eleverna i årskurs 9 uppger att det stämmer ganska dåligt, alternativt inte stämmer alls att eleverna får vara med och påverka undervisningens inne-håll. På samma fråga svarade 37,5 procent av lärarna att det stämmer ganska dåligt att eleverna får vara med och påverka undervisningens innehåll.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans arbete med elevernas inflytande över utbildningen brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande och Läroplan för grundskolan 2011, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero**Bedömning**

Solna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att lärarna vidtar åtgärder för att tillförsäkra eleverna studiero.
- Se till att ordningsregler följs upp vid skolenheten.
- Se till att beslut om disciplinära åtgärder dokumenteras.

Motivering

Studiero

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Vid intervju med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att studieron på skolan behöver förbättras. Eleverna ger som exempel att "det är vanligt med stök när folk går ut och in i klassrummet som de vill och att det då blir det svårt att koncentrera sig". Vidare att "det är jättestökigt på våra lektioner" eller "det är nästan aldrig tyst i min klass, läraren bara skriker att vi ska vara tysta men det fortsätter". Eleverna på grundsärskolan som till stor del läser inkluderat i grundskoleklass uppger vid intervju att de ibland när det är skrikigt i klassen går iväg för att få det lugnt. Vid intervju med lärarna framkommer att studieron varierar men att det kan bli bättre. Lärarna för de äldre eleverna uppger att de på skolan som ett led i att förbättra studieron har skapat en gemensam lektionsstruktur men att de skulle behöva prata mer om denna lektionsstruktur för att få den mer levande och förankrad på skolan. I den av Skolinspektionen inför tillsynen genomförda enkätundersökningen uppger en dryg tredjedel av skolans lärare att det stämmer ganska dåligt att det är god studiemiljö på skolan. Rektorn uppger vid intervju att studieron varierar beroende av lärarens förmåga att skapa studiero.

Ordningsregler

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektor beslutar om ordningsregler.

På skolan finns det ordningsregler som kallas Skytteholmsskolans normer. Ordningsreglerna har varit desamma under flera år uppger lärarna vid intervjun. Eleverna uppger i intervju att de inte har fått vara med och påverka skolans ordningsregler och att det är stor skillnad mellan olika lärare om de ser till att reglerna följs. Lärare, elevhälsan och rektorn bekräftar att det varierar i vilken grad lärarna på skolan ser till att reglerna följs.

Beslut om disciplinära åtgärder

I skollagen framgår att rektor eller lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero

eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Åtgärden ska dokumenteras skriftligt av den som beslutat om den.

Vid intervju med eleverna framkommer att lärare visar ut elever från klassrummen som en disciplinär åtgärd. En elev säger att "det händer varje i min klass" att någon blir utvisad från klassrummet. Lärarna bekräftar att det händer, i varierande utsträckning, att de tar till disciplinära åtgärder men att de inte har dokumenterat dessa.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolan arbete med trygghet och studiero brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3, 5, 24 §§ skollagen, Lgr 11 Skolans värdegrund och uppdrag och Läroplan för grundskolan 2011 Skolans värdegrund och uppdrag

Särskilt stöd

Bedömning

Solna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Se till att det i åtgärdsprogrammen anges vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av upprättade åtgärdsprogram och kan konstatera att elevens behov inte alltid tydligt framgår. Inte heller är de mål som eleven förväntas uppnå alltid relaterade till kunskapsmålen och kunskapskraven. Exempelvis kan mål formuleras enligt följande: "gå på alla lektioner (...) bli bättre på att skriva längre texter". Vidare är även de åtgärder som skolan ska vidta inte konkreta och de saknar en tydlig koppling till de formulerade målen. Exempelvis är en åtgärd i ett åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av: "Mentor kontrollerar vad NN behöver göra i olika ämnen fram till sportlovet", "NN och mentor möts 27/1 liksom inför avslutningen av viktiga moment i olika ämnen. Hur ofta detta är beror på andra lärares upplägg". Av åtgärdsprogrammen framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans arbete med särskilt stöd brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Solna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att erbjuda eleverna modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna erbjudas modersmålsundervisning. Enligt skolförordningen är en huvudman skyldig att anordna modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken även om det är färre än fem elever som önskar det.

Rektor och lärarna uppger vid intervju att det finns tre elever på skolan som har rätt till modersmålsundervisning på samiska men att huvudmannen inte har erbjudit dessa elever modersmålsundervisning med hänvisning till att det är för få elever. Vidare uppger rektor att Solna kommun söker efter behörig lärare i det nationella minoritetsspråket samiska. Skolinspektionen uppmanar Solna kommun att öka sina ansträngningar för att ge eleverna det de har rätt till.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans arbete med modersmålsundervisning brister. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

10 kap. 7 § skollagen, 9 kap. 7 § skolförordningen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Solna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan och grundsärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

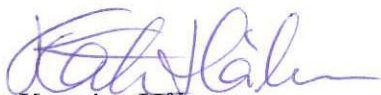
På Skytteholmsskolan finns det ett skolbibliotek, med skönlitteratur och referenslitteratur. Eleverna uppger att skolans bibliotek nästan aldrig är öppet och att de nästan aldrig är där. Vid intervju med de eleverna årskurserna 6-9 framkommer att de i varierande utsträckning går till det närliggande kommunala biblioteket. Vidare uppger samma elever att de fick en introduktion av hur det kommunala biblioteket fungerar när de gick i årskurs 2. De yngre eleverna bekräftar bilden av att det varierar i vilken utsträckning de går till det kommunala biblioteket. Vid intervju med lärarna framkommer att skolans bibliotek inte används som ett stöd i undervisningen. Rektorn uppger att skolbiblioteket inte fungerar som det ska i dagsläget. Vidare säger rektorn att det finns förutsättningar för att det ska fungera i framtiden och att det planeras att materialet i biblioteket ska ses över och ansvarig personal för biblioteket ska tillsättas.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans elever saknar tillgång till ett skolbibliotek i enlighet med skollagens krav. Verksamheten uppfyller således inte författningarnas krav och Solna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Jesper Molin
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.